T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2021/383
KARAR NO : 2021/422
KARAR TR : 05/07/2021

ÖZET: Kendisinden önce dünyaya gelip vefat eden ablasının nüfus kaydını kullandığını iddia eden davacının ablasının ölüm kaydının nüfusa işlenerek kendisinin gerçek doğum tarihi ile kaydına karar verilmesi istemiyle açtığı davanın İDARİ YARGI YERİNDE görülmesigerektiği hk.

K A R A R

Davacı : S.B.
Davalı : Büyükçekmece Nüfus Müdürlüğü

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı, kendisi 25/12/1992 tarihinde doğmasına rağmen, 20/03/1986 tarihinde doğduktan sonra vefat eden ablasının nüfus kaydı kapatılmadığından onun yerine konulduğunu, ablasının ölüm olayının ve kendi doğumunun köyde gerçekleşmesi nedeniyle tescil yönünden elinde bilgi ve belge bulunmadığını, kendisinden önce doğan ve ölen ablasının nüfus ölüm kaydının tespiti ile doğum tarihinin 25/12/1992 tarihi olacak şekilde nüfusa kaydının yapılması istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

2. **Büyükçekmece 3. Asliye Hukuk Mahkemesinin, E.2020/490, K.2020/539 sayılı dosyasında**verdiği *"Görevsizlik nedeniyle davanın usulden reddine"* dair 31/12/2020 tarihinde verdiği kararın istinaf edilmeksizin 11/03/2021 tarihinde kesinleştiği anlaşılmıştır. Kararın gerekçesi şu şekildedir:

> *"Somut olay değerlendirildiğinde, davacının kimlik bilgilerinin nüfus kaydında kendisinden önce doğan ve ölen ablasına ilişkin olduğunu iddia ettiği, ablasının nüfus kaydı kapatılmadığından ve kendi doğumunun köyde gerçekleşmesi nedeniyle tescil yönünden elinde bilgi ve belge bulunmadığı, kendisinden önce doğan ve ölen ablasının nüfus ölüm kaydının tespitini talep ettiği bu hususların ise saklı nüfus olduğu değerlendirilerek doğum ve ölüm olaylarının nüfus kütüğüne geçirilmesi Nüfus İdaresine verilmiş idari bir görev olduğundan buna göre saklı kayıttan silinmesi talebinin de idari nitelikte olduğu..."*

3. Davacı, aynı taleple idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

4 . **İstanbul 13. İdare Mahkemesi, E.2021/688 sayılı dosyada 30/04/2021 tarihinde,** 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesi'nin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine karar vererek, 20/05/2021 tarihli ve E.2021/688 sayılı üst yazı ile Uyuşmazlık Mahkemesine müracaat etmiştir. Karar gerekçesinin ilgili kısmı şu şekildedir:

> *"5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 36'ıncı maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde, "Nüfus kayıtlarına ilişkin düzeltme davaları, düzeltmeyi isteyen şahıslar ile ilgili resmî dairenin göstereceği lüzum üzerine Cumhuriyet savcıları tarafından yerleşim yeri adresinin bulunduğu yerdeki görevli asliye hukuk mahkemesinde açılır." hükmüne yer verilmiştir.*
>
> *Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun aktarılan hükümlerine göre; nüfus kayıtlarının düzeltilmesi ve ölüm tespitinin yapılarak nüfus kaydının kapatılması istemiyle açılacak davalarda görevli yargı kolunun adlî yargı olduğu açıktır.*
>
> *İncelenen uyuşmazlıkla ilgili olarak; davacının 20.03.1986 doğum tarihli kardeşinin (ablasının) kendisinin doğumundan kısa bir süre önce ölmesi üzerine anne babası tarafından kardeşinin ölümünün nüfus idaresine bildirilmeyerek, davacıya ölen ablasının kimliğinin verildiğinden bahisle, ölüm tespitinin yapılarak nüfus kaydının kapatılması ve gerçek yaşına uygun doğum tarihinin (25.12.1992) işlenerek yeni bir kimlik almak için gerekenin yapılması istemiyle davanın açıldığı, davanın davacının kardeşinin nüfus kaydının kapatılması ve kendi nüfus kaydının düzeltilmesi talebine yönelik olması bakımından görüm ve çözümünün Adli Yargının görev alanında olduğu, Mahkememiz görev alanına ait olmadığı anlaşılmaktadır."*

III. İLGİLİ HUKUK

5. 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 15. maddesinde*"Sağ olarak dünyaya gelen her çocuğun, doğumdan itibaren Türkiye'de otuz gün içinde nüfus müdürlüğüne, yurt dışında ise altmış gün içinde dış*

temsilciliğe bildirilmesi zorunlu…" olduğu belirtilmiş, aynı maddede bildirimle yükümlü olanlar ile bildirimin şekli ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Aynı Kanun'un 31.maddesinde ise ölüm olayının *"meydana geldiği tarihten itibaren, dış temsilcilikler ise olaydan haberdar oldukları tarihten itibaren on gün içerisinde Genel Müdürlüğe ya da nüfus müdürlüğüne bildirmekle"* yükümlü kişi ve kurumlar sayılmıştır.

6. Söz konusu Kanun'un *"nüfus davaları"* başlıklı 36.maddesinin son fikrasında *"kişilerin başkasına ait kaydı kullandıklarına ilişkin başvuruların Bakanlıkça incelenip sonuçlandırılacağı"* hükmüne yer verilmiştir.

7. Aynı Kanun'un *"ölü olduğu halde aile kütüklerinde sağ görünenler"* başlıklı 33.maddesi ise şöyledir:

"Ölmüş olduğu halde aile kütüklerinde sağ görülenlere ait ölüm tutanakları, ölüm olayını gösterir belge ile başvurulması halinde nüfus müdürlüklerince düzenlenir ve gerekli işlem yapılır. Herhangi bir belge ibraz edilememesi durumunda ölüm beyanının doğruluğu nüfus müdürlüklerince tahkik ettirildikten sonra düzenlenecek ölüm tutanağı, mülkî idare amirinin emri ile işleme konulur."

8. Nüfus Hizmetleri Yönetmeliğinin "ölü olduğu halde aile kütüğünde sağ görünenler" başlıklı 37. maddeside şu düzenlemeye yer verilmiştir:

"(1) Ölmüş olduğu halde aile kütüklerinde sağ görünenlerin ölüm olayını gösterir belge ile başvurulması halinde nüfus müdürlüklerince gerekli işlem yapılır.

(2) Ölüm olayını gösterir herhangi bir belge ibraz edilememesi durumunda ya da aile kütükleri üzerinde yapılan inceleme sonucunda; nüfus cüzdanı/kimlik kartı aldığına ilişkin bir bilgi olmayan, adres kaydı bulunmayan, uzun süredir işlem görmediği anlaşılan ve yaşı itibarıyla ölü olması muhtemel kişilerin ölü olup olmadıkları araştırılır. Araştırma sonucu ölü oldukları tespit edilenlerin ölüm olayı mülkî idare amirinin onayı ile tescil edilir.

(3) Ölü olduğu değerlendirilen fakat aile kütüğünde sağ görünenler hakkında yapılan araştırma sonucu ölüm tarihi ve yeri tespit edilemeyenlerin ve fiilen idarece araştırma imkânı kalmadığı tespit edilen kayıtların, işlem yapılamaz hale getirilmesinde Genel Müdürlük yetkilidir."

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

9. Uyuşmazlık Mahkemesinin Celal Mümtaz AKINCI'nın başkanlığında, Üyeler Şükrü BOZER, Mehmet AKSU, Birol SONER, Aydemir TUNÇ, Nurdane TOPUZ ve Ahmet ARSLAN'ın katılımlarıyla yapılan 05/07/2021 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, Mahkemece idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyası ile birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

10. Raportör-Hâkim Engin SELİMOĞLU'nun, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

11. Dava, kendisinden önce dünyaya gelip vefat eden ablasının nüfus kaydını kullandığını iddia eden davacının ablasının ölüm kaydının nüfusa işlenerek kendisinin gerçek doğum tarihi ile kaydına karar verilmesi istemiyle açılmıştır.

12. Dosya kapsamına ve yukarıda değinilen mevzuat hükümlerine göre doğum ve ölüm olaylarının nüfus kütüğüne işlenmesi, 5490 sayılı Nüfus Hizmetleri Kanunu'nun 15, 31 ve 33. maddelerine göre nüfus idaresine verilmiş idari bir görev olup, nüfusa kayıt edilmeden kendisinden önce doğup ölen kardeşine ait nüfus kaydını kullanan kişinin nüfusa tescili dolayısıyla saklı nüfustan sicile yazılması da idari bir işlem niteliğindedir. Davanın 5490 sayılı Kanun'un 35. ve 36. maddelerinde işaret edilen nüfus kütüğündeki yanlış bir kaydın düzeltilmesiyle ilgili olmadığı, 36. maddesinin ikinci fikrasında yer verilen, başkasına ait kaydın kullanılmasına ilişkin olduğu, bu başvuruların da Kanun uyarınca Bakanlıkça incelenip sonuçlandırılacağı, dolayısıyla bu nitelikteki değişikliklerin idari bir işlemle yapılacağı açıktır.

13. Belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak; İstanbul 13. İdare Mahkemesinin 30/04/2021 tarihli ve E.2021/688 sayı ile verdiği gönderme kararına istinaden yaptığı başvurunun reddine karar verilmesi gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGI YERİNİN GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İstanbul 13. İdare Mahkemesinin 30/04/2021 tarihli ve E.2021/688 sayı ile verdiği gönderme kararına istinaden yaptığı BAŞVURUSUNUN REDDİNE,

05/07/2021 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Celal Mümtaz AKINCI	Şükrü BOZER	Mehmet AKSU	Birol SONER

Üye	Üye	Üye
Aydemir TUNÇ	Nurdane TOPUZ	Ahmet ARSLAN